

Zootekni biliminde, eđitiminde ve mesleđinde etik

ETİK NEDİR?

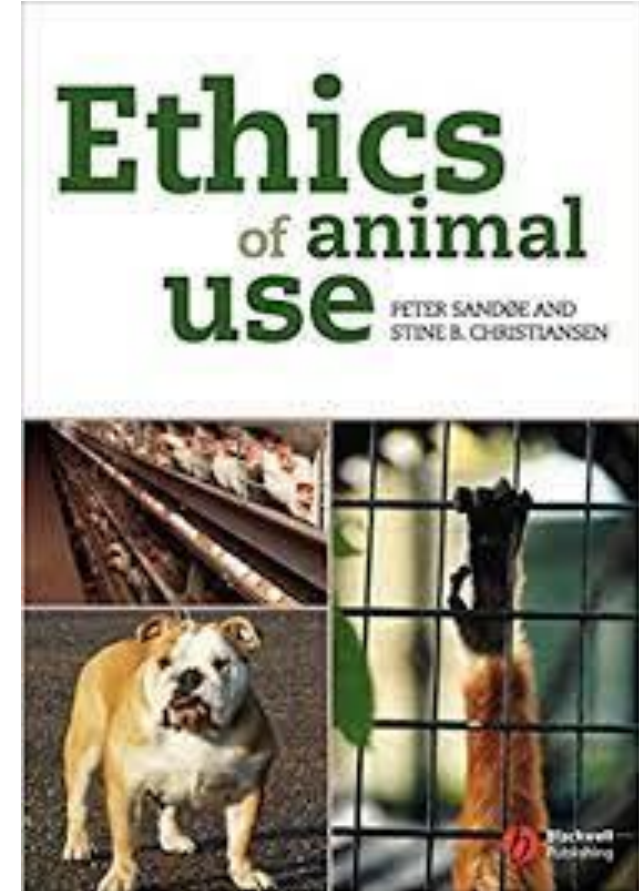
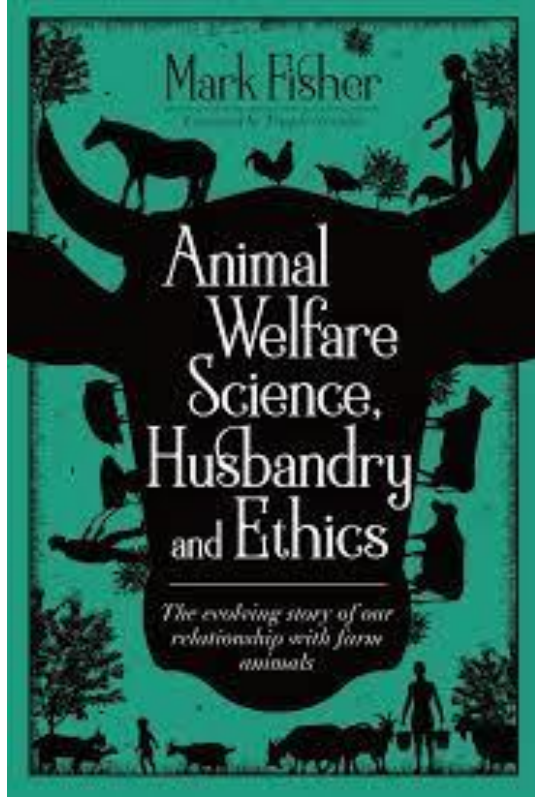

- Etik terimi Yunanca "kişilik, karakter" anlamına gelen "ethos" sözcüğünden türemiştir.
- **Etik**, doğru ve yanlış davranışlara ilişkin kavramlar geliştiren, bu kavramları savunan ve bunların kullanımını öneren felsefe dalı biçiminde tanımlanabilir.
- Kısaca; etik, ahlak felsefesidir.

Hayvan Etiği

- Hayvan etiği, insan-hayvan ilişkilerini, hayvanların ahlaki değerlendirmesini ve hayvanların nasıl tedavi edilmesi gerektiğini inceleyen bir etik dalıdır.
- Hayvan etiği, hayvan hakları, hayvan refahı, hayvan hukuku, yaban hayatı koruma gibi konular üzerine çalışılmaktadır.
- Bu alanı incelemek için birkaç farklı teorik yaklaşım önerilmiştir.
- Ahlaki ve politik felsefede savunulan farklı teorilere uygun olarak hayvan haklarını ve kullanım koşullarını koruyan bir yaklaşım söz konusudur.

Hayvansal üretim ve Hayvan kullanımına ilişkin yayın örnekleri

- Bařlarda "hayvan etiği" terimi yalnızca zulüm ile ilişkilendirildi, ancak 20.yüzyılın sonlarında, modern toplumda bu durum yetersiz kabul edilerek değiştirildi.
- 1966 Amerika Birleřik Devletleri hayvan refahı Yasası, hayvan araştırmalarının sorunlarını çözmeye çalıştı.

BİLİM ETİĞİ

- Bilimsel etkinliklerin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan değer sorunları ile bunlara getirilen çözüm önerilerinin tartışıldığı alan
- Bilimsel çalışmalar sırasında uymaları gereken ilkeleri göstermek
- Bilimsel çalışmaların yürütülmesi, değerlendirilmesi ve yayımlanması aşamalarında, bilgi ve deneyim eksikliği, özensizlik ve ihmal gibi nedenlerle ya da kasıtlı olarak bu ilkelere uyulmaması sorunları ile karşılaşılabilen sorunları en aza indirmek amacıyla evrensel düzeyde kabul gören, ancak çeşitli bilimsel kuruluşlar tarafından özgün yorumlar katılarak ifade edilen kurallar oluşturulmuştur.

BİYOETİK

- Tıp ve biyoloji alanında ortaya çıkan yeniliklerin, çeşitli teknolojik gelişmelere bağlı olan bilimsel sonuçların, etik düzlemde meydana getirdiği kapsamlı sorunların irdelenmesi üzerinden gelişen etik alanı ya da bölümüdür. Kelime anlamı olarak "*canlı etiği*" olarak da anlaşılır.
- Dolayısıyla biyoetik tüm bir yaşamı konu edinen etik tartışmadır.

- Biyoloji ya da canlı biliminde insan tavır ve davranışlarının ne olduğu, ne olacağı ve ne olması gerektiği konusunda önemli sorunlar belirmiştir.
- Bilimdeki gelişmeler alışılmadık durumları da beraberinde getirmektedir.
- Bu durumda belirli etik kararların alınmasını zorunlu hale getirmiştir.
- Biyoetik alanında bir çok tartışma konusu da yer almaktadır.

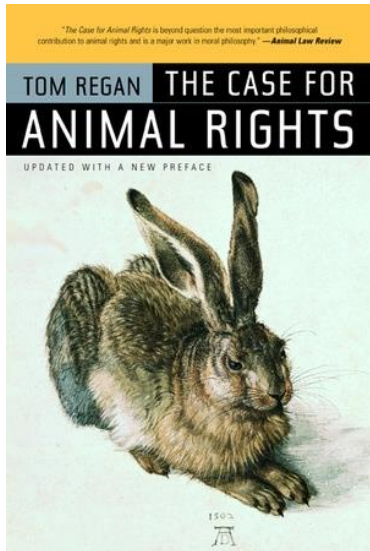
DEONTOLOJİ

- **Deontoloji**, bir mesleği uygularken mutlaka uyulması gereken ahlaki değer ve etik kuralları inceleyen bilim dalıdır.
- 20. yüzyıl sonlarından itibaren, felsefenin ve düşüncenin en önemli bölümlerinden ya da sorunlarından biri haline gelmiştir.

Hayvan Deontolojisi

- Güçlü bir deontolojik hayvan ahlakı tarım, eğlence, bilim ve tıp, kürk endüstrisi vb. hayvanların zevki ya da kötüye kullanımının ve sömürüsünün kaldırılmasını amaçlamaktadır.
- Güncel uygulamalarda hayvanların acı ya da azaltılmış acı çekmesi önlenmesi amaçlanmaktadır.

Tom Regan: hayvan haklarının babası, etkili kitabı The Case for Animal Rights adlı kitabında hayvanlar adına deontolojik bir kaynak sunuyor.